

DROGA DO PRZEMIANY MAŁŻEŃSTWA

Przystanek

WYCHOWANIE

TYDZIEŃ I-II

Materiały studyjne

Opracowała
Jolanta Prokopiuk

Wydanie 2 poprawione
listopad 2007

TYDZIEŃ I

**BÓG WYCHOWAWCĄ
NARODU WYBRANEGO**

Zasadniczym celem wychowania człowieka przez Boga jest wprowadzanie go w plan, który Stwórca ma wobec swojego stworzenia. Plan Boży urzeczywistnia się w czasie, dojrzewając powoli. Święty Paweł apostoł przyrównywał ową ekonomię zbawienia (plan Boży) do procesu wychowywania.

Bóg objawia swój plan najpierw małemu narodowi, który stał się jego własnością. *Ty bowiem jesteś narodem poświęconym Panu, Bogu twojemu. Ciebie wybrał Pan, Bóg twój, byś spośród wszystkich narodów, które są na powierzchni ziemi, był ludem będącym Jego szczególną własnością*¹. Powołanie Narodu Wybranego oraz ukochanie przez Boga jest dla niego gwarantem istnienia. Bóg zawiera przymierze z ojcem narodu Abrahamem, a później jest temu przymierzu wierny. *Aby dopełnić słowa przysięgi dane twoim przodkom: Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi. Wiedz, że nie ze względu na twoją cnotę Pan, Bóg twój, daje ci tę piękną ziemię na własność, bo jesteś ludem o twardym karku*².

Fundament Bożego wychowania – miłość i dialog

Fundamentem Bożego wychowywania jest miłość i dialog z człowiekiem. Kiedy Stwórca wchodzi w dialog z człowiekiem wzywa go po imieniu. Imię oznacza tożsamość człowieka. Istota bez imienia, bez nazwy nie istnieje w Biblii. Zmiana imienia oznacza zmianę tożsamości, powołania. Dialog między człowiekiem a Bogiem ma zawsze wymiar zaproszenia. Człowiek ma zawsze możliwość wyboru i także odpowiedzenia „nie” na wezwanie Boga. Grzech pierwszych ludzi torpeduje plan, który Stwórca przygotował wobec swojego stworzenia. Historia późniejsza ukazuje, iż człowiek ma większe skłonności do złego niż do dobrego. Autor Księgi Rodzaju wręcz ukazuje Boga, który żałuje, że stworzył człowieka. *Kiedy zaś Pan widział, że wielka jest niegodziwość ludzi na ziemi i że usposobienie ich jest wciąż złe, żałował, że stworzył ludzi na ziemi, i zasmucił się*³. W sercu Boga rodzi się pragnienie, aby swoje stworzenie uratować i zrealizować złożoną obietnicę: *Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono zmiążdży ci głowę, a ty zmiążdżysz mu piętę*⁴. Bóg pragnie powołać naród, z którego narodzi się Mesjasz, Odkupiciel, Syn Boży. Od powołania Abrahama do narodzenia się Jezusa mijają 42 pokolenia. *Tak więc w całości od Abrahama do Dawida jest czternaście pokoleń; od Dawida do przesiedlenia babilońskiego czternaście pokoleń; od przesiedlenia babilońskiego do Chrystusa czternaście pokoleń*⁵.

---

¹ Pwt 7, 1.

² Pwt 9, 5c.

³ Rdz 6, 5-6.

⁴ Rdz 3, 15.

⁵ Mt 1, 17.

Bóg wzywa Abrama, a on odpowiada na to wezwanie. Sam Abram był ciekawym człowiekiem, a dla rodziny niezrozumiałym. Żył w pierwszej połowie XX lub XVII wieku p.Ch. Pochodził z Ur chaldejskiego w Mezopotamii Północnej. Ojciec Abrama miał na imię Terach⁶. Imię to znaczy tyle co „kozył skalny”. Pochodził w prostej linii od Noego, jako potomek Sema (syna Noego)⁷. Terach był bałwochwalcą⁸. Apokryf zwany Apokalipsą Abrahama nadmienia, że Terach nie tylko był bałwochwalcą, ale miał podobno trudnić się wyrabianiem posążków owych mezopotamskich bożków. Między innymi był to bożek księżycy Nannar-Sin, którego ośrodkiem było Ur. Abram zaś pomagał ojcu w jego pracowni. Owi babilońscy bogowie w wizerunkach posążków byli dobroduszni, czasem nawet zabawni: takie bardzo brodate gnomy z wyłupiastymi oczyma, a często też nad miarę wypukłymi brzuchami. Z wykopalisk archeologów wynika, iż oprócz dobrodusznego, mają też inne oblicze. Odnaleziono masowe groby ludzi, których zabito w obrzędzie religijnym, najprawdopodobniej otruto⁹. Abram musiał to wszystko widzieć i stale czegoś szukać. Co było w nim samym, że pomimo otaczającego go wielobóstwa uwierzył Temu, który okazał się Bogiem żywym i prawdziwym, ale dotąd nikomu nieznanym? Bóg na pewno przemawiał w jego sercu, ale dlaczego miałby uwierzyć temu co było w nim samym? Mało tego, uwierzył w obietnicę, która zrealizowała się po części, z narodzeniem Izaaka dopiero po 40 latach od jego wyjścia z Charanu. Drugiej części obietnicy nigdy na ziemi nie oglądał: *Sprawię, że będziesz niezmiernie płodny, tak że staniesz się ojcem narodów i pochodzic będą od ciebie królowie. I oddaję tobie i twym przyszłym potomkom kraj, w którym przebywasz, cały kraj Kanaan, jako własność na wieki, i będę ich Bogiem*¹⁰. Abraham dożył 175 lat. Autor Księgi Rodzaju dodaje: *zmarł w późnej, lecz szczęśliwej starości, syty życia, i połączył się ze swoimi przodkami*¹¹.

Cel wychowania Bożego – doprowadzenie do mądrości

Celem wychowywania Narodu Wybranego było zrozumienie, ale także głębokie doświadczenie zasadniczej mądrości: ***Śluchaj, Izraelu, Pan jest naszym Bogiem – Panem jedynym. Będziesz miłował Pana, Boga twojego, z całego swego serca, z całej duszy swojej, ze wszystkich swych sił***¹². Nieszczęścia w życiu Izraela na przestrzeni całej historii są ściśle związane z brakiem posłuszeństwa Bożemu wezwaniu, owej mądrości. Księga Barucha podkreśla jednoznacznie: *Cóż się stało,*

⁶ Por. Rdz 11, 24-32.

⁷ Por. Rdz 11, 10-26.

⁸ Por. Joz 24, 2.

⁹ T. Żychiewicz, *Stare Przymierze*, Kraków 2000, s. 113-115.

¹⁰ Rdz 17, 6.8.

¹¹ Rdz 25, 8.

¹² Pwt 6, 4-5.

*Izraelu, że jesteś w kraju nieprzyjaciół, wynędziały w ziemi obcej. **Opuśćcie źródło mądrości.** Naucz się, gdzie jest mądrość, gdzie jest siła i rozum, a poznasz równocześnie, gdzie jest długie i szczęśliwe życie, gdzie jest światłość dla oczu i pokój¹³.*

Mądrość, do której wychowywany jest Naród Wybrany to wierność Bogu żywemu.

Metody wychowawcze Boga związane są ze zrozumieniem. Słowo hebrajskie *mîsar* oznacza pouczenie (dar mądrości), ale także **upomnienie (reprimenda, kara)**. Pierwsze i podstawowe prawo dla Izraelity związane jest ze słuchaniem. **Słuchaj Izraelu.** Słuchanie symbolizuje w Biblii właściwą odpowiedź na głos Boga. Bóg otwiera uszy, by człowiek mógł usłyszeć Jego słowo¹⁴. Prawdziwe słuchanie obejmuje wysłuchanie i zrozumienie. Wierne słuchanie Bożego głosu wymaga od człowieka zrozumienia, zgody i posłuszeństwa¹⁵. Niesłuchanie to poważne duchowe uchybienie i wyraz buntu przeciwko Bogu¹⁶.

Metody wychowawcze Boga – doprowadzenie do zrozumienia

Pierwszy etap związany z nauką słuchania domaga się wysłuchania, następnie zrozumienia, a później odpowiedzi na wezwanie przez posłuszeństwo. Zrozumienie to długi proces związany z medytowaniem i nauką refleksyjną nad swoim życiem. Lekcjami, jakich Pan udziela swemu ludowi, są cuda, których dokonuje w samym Egipcie, a potem na pustyni. Izrael powinien medytować nad próbą, której został poddany podczas wędrówki na pustyni. Odczuwał głód po to, aby zrozumieć, że *nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych*¹⁷. Próby te miały na celu ukazanie samego wnętrza serca Izraela oraz nawiązanie dialogu pomiędzy nim a jego Bogiem¹⁸. Zrozumienie w procesie wychowawczym Izraelitów nie redukuje się do poznania intelektualnego, ale głębokiego wewnętrznego doświadczenia. Człowiek ze swej natury szybko zapomina o przeżytych doświadczeniach, a już szczególnie szybko jeśli poznanie będzie miało charakter wyłącznie intelektualny.

W procesie wychowania Narodu Wybranego zapominanie należy do groźnych przeciwników Boga. Zapomnienie działa powoli, zwyczajnie i niezauważalnie. Odcina nas od Życia tak powoli, iż prawie w ogóle go nie zauważamy, aż pewnego

¹³ Ba 3, 10.12.14.

¹⁴ Por. Hi 36, 10; Iz 50, 4-5.

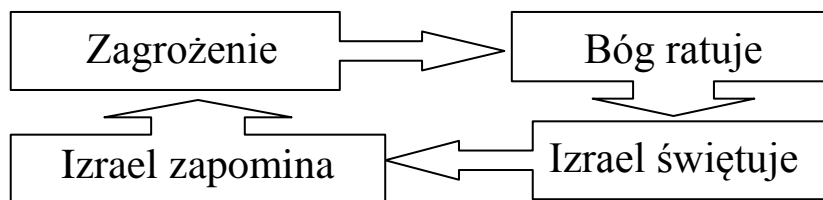
¹⁵ L. Ryken, *Słownik symboliki biblijnej*, hasło: ucho, słuchanie, s. 1044.

¹⁶ Por. Iz 48, 8; Hbr 3, 7-8.

¹⁷ Pwt 8, 3.

¹⁸ X. Leon-Dufour (red.), *Słownik Teologii Biblijnej*, hasło: wychowanie, s. 1086.

dnia kwiat naszej wiary nagle zniknie. Pismo Święte przestrzega nas przed zapomnieniem. W Starym Testamencie schemat jest tak przewidywalny, że wiemy, czego się spodziewać. Naród Wybrany jest zagrożony (niewolą, brakiem wody, jedzenia). Pan Bóg przychodzi z pomocą, Izraelici się radują, świętują i zapominają. Przez 40 lat dzieje się w kółko to samo.

Gdy stają u progu Ziemi Obiecanej, Bóg posyła im ostateczne ostrzeżenie: *Tylko się strzeż bardzo i pilnuj siebie, byś nie zapomniał o tych rzeczach, które widziały twoje oczy: by z twego serca nie uszły po wszystkie dni twego serca*¹⁹. Pamięć jest ściśle związana z tożsamością. Brak celebrowania pamięci sprawia, że człowiek zapomina kim jest.

Bóg obecny pośród swojego ludu

Bóg jako wychowawca stale jest obecny pośród swojego ludu w swoim słowie przez Prawo: *Słowo to bowiem jest bardzo blisko ciebie: w twych ustach i w twoim sercu, byś je mógł wypełnić*²⁰. Jest także obecny w obłoku i słupie ognia podczas wyjścia z Egiptu. Papież Jan Paweł II podkreślał jeszcze inne formy obecności Boga pośród swojego ludu. *Bóg, który zawarł przymierze z Izraelem, chce być obecny pośród swego ludu – obecny w sposób szczególny. Obecność ta wyraża się w czasie wędrówki po pustyni poprzez Namiot Spotkania. Potem wyrazi się poprzez świątynię, jaką zbuduje w Jerozolimie król Salomon. [...] Dar takiej obecności był szczególnym znakiem Bożego wybrania, które objawiało się w symbolicznych formach oraz znakach zawierających wizję przyszłości – przymierze Boga ze swym nowym ludem w Kościele*²¹.

Metody wychowawcze – napomnienie i kara

Upomnienie jako metoda wychowawcza Boga posiada kilka wymiarów praktycznych. Pierwsze jest spokojne słowo upomnienia. Gdy ono nie przynosi skutku następują reprimendy i groźby. Najboleśniejszą formą upomnienia są kary. Wszystkie formy upomnienia mają zapewniać skuteczność „lekcjom Bożym”.

Grzech uczynił Izraela narodem o twardym karku.

¹⁹ Pwt 4, 9.

²⁰ Pwt 30, 14.

²¹ Jan Paweł II, *Katechezy. Kościół*, nr 12.8.

Księga Przysłów podkreśla, iż wychowanie jest sztuką trudną, bo *w sercu chłopięcym głupota się mieści*²². Dlatego konieczne jest napomnienie, a jeszcze bardziej różga, która nie może czekać. Napomnienie, aby było skuteczne, domaga się odpowiednich okoliczności: ***Jak muzyka w czasie smutku, tak nauka w niewłaściwym czasie, natomiast chłosta i upomnienie są zawsze mądre***²³. Różgę należy rozumieć także jako bolesne i trudne doświadczenie. Takimi doświadczeniami były niewole w życiu Narodu Wybranego. Kary są bardziej doświadczeniem konsekwencji własnych wyborów i działań.

Proces wychowawczy zostanie zakończony wtedy, kiedy Prawo znajdzie się w samym sercu człowieka.

---

²² Por. Prz 22, 15.

²³ Syr 22, 6.

Pierwszy dzień EKONOMIA ZBAWIENIA JAKO PROCES WYCHOWAWCZY

Konstytucja soborowa Dei verbum dostrzega ów „plan objawienia”, który rozwija się w dziejach ludzkości od początku. Ten „plan objawienia urzeczywistnia się przez czyny i słowa wewnętrznie z sobą powiązane, tak że czyny dokonane przez Boga w historii zbawienia ilustrują i umacniają naukę oraz sprawy słowami wyrażone; słowa zaś obwieszczają czyny i odsłaniają tajemnicę w nich zawartą. Można powiedzieć, że ów plan Objawienia zawiera w sobie szczególną Bożą „pedagogię”. Bóg „udziela się” człowiekowi stopniowo, wprowadzając go sukcesywnie w swe nadprzyrodzone „samoobjawienie” aż do tego szczytu, którym jest Jezus Chrystus. Równocześnie zaś cały plan Objawienia realizuje się w procesie historii zbawienia, która przenika dzieje ludzkości od początku.

Jan Paweł II, *Katechezy. Bóg Ojciec*, nr 10.2

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do zaakceptowania w swoim życiu Bożej pedagogii.

Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Hbr 1, 1-2a

B. Studium Biblii

Wiara, jako odpowiedź człowieka na słowo Bożego Objawienia, wchodzi w definitywną fazę wraz z przyjściem Chrystusa wówczas, gdy „na koniec” Bóg „przemówił do nas przez Syna”. [...] Sobór Watykański II, który w Konstytucji Dei verbum przedstawia nam w sposób zwięzły i zarazem kompletny całą „pedagogię” Bożego Objawienia, uczy nas równocześnie, co to jest wiara, co to znaczy „wierzyć”, a w szczególności „wierzyć po chrześcijańsku”, odpowiadając jakby na wezwanie samego Jezusa: Wierzycie w Boga? I we Mnie wierzcie” (J 14, 1).

Jan Paweł II, *Katechezy. Bóg Ojciec*, nr 10.2

Przeczytaj Hbr 11, 1-40.

I. WIDZIEĆ

1. Autor Listu do Hebrajczyków ukazuje syntezę historii zbawienia. Co stanowi punkt wyjścia rozważań w tej historii zbawienia?

.....

.....

.....

.....

2. Cała pedagogia Boża zmierza do wzrastania w wierze oraz przyjmowania planu Bożego w swoim życiu. Na czym polegała wiara Abrahama i Sary?

.....

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Zasadniczym celem wychowania w wierze jest przyjęcie w swoim życiu żywego Boga. Bóg jest osobą, a osoba pragnie być oczekiwana, zapraszana i kochana. Czy poznajesz pragnienia, które kryją się w sercu Boga? Jakie było ostatnie przez ciebie odczytane?

.....

.....

2. Aby wzrastała wiara, potrzebne jest pogłębianie relacji z żywym Bogiem. Czy twoja modlitwa jest dialogiem? Czy pogłębiają się relacje z żywym Bogiem, a może rozmawiasz tylko ze swoim obrazem Boga? Jaki jest twój obraz Boga?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś coraz głębiej przylgnął do Boga żywego i przyjmował plan wobec swojego życia?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Hbr 6, 11-15.

Czy nie śpicie w waszej wierze? Czy czuwacie?

Drugi dzień PODSTAWA WYCHOWANIA BOŻEGO – MIŁOŚĆ I DIALOG

Bóg stworzenia objawia się jako Bóg odkupienia, jako Bóg, który jest wierny Sobie Samemu, wierny swej miłości do człowieka i do świata, wyrażonej w dniu stworzenia. A miłość Jego nie cofa się przed niczym, czego w Nim Samym domaga się sprawiedliwości. I dlatego Synowi swojemu nie przepuścił, ale Go „dla nas grzechem uczynił”. Jeśli „uczynił grzechem” absolutnie Bezgrzesznego, to dlatego, aby objawić miłość, która zawsze jest większa od całego stworzenia, która jest Nim Samym, gdyż „Bóg jest Miłością”. A nade wszystko jest Ona większa od grzechu, od słabości, od „marności stworzenia”, potężniejsza od śmierci – stale gotowa dźwigać, przebaczać, stale gotowa wychodzić na spotkanie marnotrawnego dziecka, stale szukająca „objawienia się synów Bożych”.

Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, nr 9

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do ukochania Boga, który jest miłością i nawiązania z Nim dialogu.

Ponieważ drogi jesteś w moich oczach, nabrałeś wartości i Ja cię miłuję. Iz 43, 4a

B. Studium Biblii

Przeczytaj Rdz 22, 1-18.

I. WIDZIEĆ

1. Abraham nazywany jest przyjacielem Boga. Dialog między nimi jest krótki, ale ukazuje osobowy charakter spotkania Stwórcy ze stworzeniem. Bóg wymawiając jego imię, odwołuje się do ich osobowego związku. Co jest treścią dialogu między Bogiem, a Abrahamem?

.....

.....

.....

2. Bóg odwołuje się do „przyjacielskiej zależności”, jaka zaistniała pomiędzy nimi. Zależność ta wynika z zaufania, z wzajemnego oddania i z miłości. Ta właśnie osobowa więź stanie się siłą Abrahama, dzięki której dokona rzeczy po ludzku niemożliwej. Jak zachowuje się patriarcha po rozmowie ze Stwórcą?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Bóg nie musi mówić do nas wiele, ponieważ każde Jego słowo niesie ze sobą głęboką treść. Czy w dialogu z Bogiem potrafisz zatrzymać się na poszczególnych słowach? Czy te słowa cię w jakiś sposób poruszają?

.....

.....

.....

2. Abraham dokonuje rzeczy po ludzku niemożliwej, ponieważ łączyły go z Bogiem głębokie więzy miłości i zaufania. Jakie więzy łączą cię z Bogiem? Nazwij je.

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, aby twoje relacje z Bogiem były pełne zaufania i miłości?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Wj 3, 1-12.

Czy doświadczacie tak jak Mojżesz, że jesteście wzywani po imieniu przez Boga i zapraszani do dialogu?

Trzeci dzień**CEL WYCHOWANIA – MĄDROŚĆ**

Oryginalność wiary leży przede wszystkim w jej charakterze nadprzyrodzonym. Jeżeli człowiek w wierze ma dać odpowiedź na „samoobjawienie się Boga”, jeśli wraz z tym „samoobjawieniem się Boga”, ma przyjąć Boży plan zbawienia, które polega na uczestniczeniu w naturze i życiu wewnętrznym Boga samego, to odpowiedź taka musi wyprowadzić człowieka ponad to wszystko, czego dosięga z natury sam byt człowieczy: ludzkie poznanie oraz dążenie ludzkiej woli. Chodzi bowiem o poznanie prawdy nieskończonej i o transcendentne spełnienie dobra i szczęścia, które jest zakorzenione w woli i w sercu, chodzi właśnie o „życie wieczne”.

Jan Paweł II, *Katechezy. Bóg Ojciec*, nr 10.2

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do zrozumienia i odkrycia czym jest mądrość w oczach Bożych.

A teraz, Izraelu, słuchaj praw i nakazów, które uczę was wypełniać, abyście żyli i doszli do posiadania ziemi, którą wam daje Pan, Bóg waszych przodków.

Pwt 4, 1

B. Studium Biblii

Przeczytaj Pwt 4, 32-37.

I. WIDZIEĆ

1. Pustynia była czasem bolesnego uczenia się, że Bóg Jahwe jest Bogiem żywym i prawdziwym. W jaki sposób Bóg objawiał wybranie Narodu Wybranego spośród innych narodów?

.....

.....

.....

2. Naród Wybrany poznawał swojego Boga, aby mógł do Niego przylgnąć. W jaki sposób Bóg objawiał się swojemu narodowi?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Największą mądrością, którą Izraelita miał przyjąć i doświadczyć, to zrozumienie, że tylko Bóg Jahwe jest jedynym Bogiem, a w konsekwencji przestrzegać Jego praw i nakazów. Czy nie przyzwyczyłeś się do objawień Boga w swoim życiu? Czy nie potrzebujesz stale nowych wrażeń?

.....

.....

.....

2. Czy wiara i spotkanie z Bogiem żywym jest dla ciebie skarbem? Czy jesteś dumny z tego, że jesteś chrześcijaninem?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś głęboko doświadczał, że największą mądrością człowieka na tej ziemi jest wierność Bogu w Jezusie Chrystusie?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Ba 3, 9-14; 4, 1-4.

Księga przykazań Boga to dla chrześcijanina Słowo Boże. Czy trwacie każdego dnia w owej mądrości? W jaki sposób Słowo Boże staje się dla was mądrością?

Czwarty dzień**BÓG OBECNY POŚRÓD SWOJEGO LUDU**

Bóg, który zawarł przymierze z Izraelem, chce być obecny pośród swego ludu – obecny w sposób szczególny. Obecność ta wyraża się w czasie wędrówki po pustyni poprzez Namiot Spotkania. Potem wyrazi się poprzez świątynię, jaką zbuduje w Jerozolimie król Salomon. [...] Dar takiej obecności był szczególnym znakiem Bożego wybrania, które objawiało się w symbolicznych formach oraz znakach zawierających wizję przyszłości – przymierze Boga ze swym nowym ludem w Kościele.

Jan Paweł II, *Katechezy. Kościół*, nr 12.8

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do doświadczenia, że Bóg jest stale obecny pośród swojego ludu.

Słowo to jest blisko ciebie, na twoich ustach, i w sercu twoim, byś je mógł wypełnić.

Pwt 30, 14

B. Studium Biblii

Przeczytaj Wj 33, 7-23.

I. WIDZIEĆ

1. Człowiek jako istota cielesno-duchowa potrzebuje znaku materialnego obecności drugiej osoby. Bóg jest obecny ze swoim narodem na różne sposoby. W jaki sposób Bóg był obecny dla Narodu Wybranego?

.....

.....

.....

2. Człowiek jako osoba potrzebuje nawiązywania relacji, aby mogła kochać i być wierna. W jaki sposób Mojżesz nawiązywał relacje z Bogiem?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Czy dostrzegasz obecność Boga w swoim życiu? Co ci przeszkadza w pełnym doświadczaniu Bożej obecności?

.....

.....

.....

2. *Uznaj w sercu, że jak wychowuje człowiek swego syna, tak Pan, Bóg twój, wychowuje ciebie* (Pwt 8, 5). Czy doświadczałeś obecności rodziców w swoim wychowaniu? Czy jesteś obecny dla swoich dzieci?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś bardziej doświadczał obecności Boga w swoim życiu i był także bardziej obecny dla swoich dzieci?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Pwt 30, 11-14.

Bóg jest obecny dla swojego ludu w swoim słowie. Czy doświadczacie obecności Bożej w Słowie Bożym? Z czym macie problemy?

Piąty dzień**METODY WYCHOWAWCZE BOGA –
DOPROWADZENIE DO ZROZUMIENIA**

Jeśli powiesz: Pokaż mi swojego Boga, powiem, tobie: Pokaż mi swojego człowieka, a ja ci pokażę mojego Boga. A więc pokaż, czy oczy twojej duszy widzą, a uszy twego serca słyszą. [...] Dusza człowieka powinna być czysta jak lustro odbijające promienie. Jeżeli lustro pokrywa rdza, nie można w nim zobaczyć ludzkiej twarzy. Tak samo jeśli w człowieku byłby grzech, nie może on widzieć Boga. Jeżeli jednak chcesz, możesz zostać uleczony. Powierz się Lekarzowi, a On nakłuje oczy twojej duszy i twego serca. Któż jest tym Lekarzem? Bóg, który przez Słowo i Mądrość leczy i ożywia.

Św. Teofil z Antiochii, w: *Liturgia godzin*. 3 tydzień Wielkiego Postu, środa

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do zrozumienia poszczególnych etapów w twoim życiu.

Pan wybrał was i znalazł upodobanie w was nie dlatego, że liczebnie przewyższacie wszystkie narody, gdyż ze wszystkich narodów jesteście najmniejszym, lecz ponieważ Pan was umiłował. Pwt 7, 7-8a

B. Studium Biblii

Przeczytaj Pwt 8, 1-20.

I. WIDZIEĆ

1. Bóg przeprowadza Izrael przez pustynię i pozwala mu zrozumieć sens przebytej drogi. *Pamiętaj na wszystkie drogi, którymi cię prowadził Pan, Bóg twój, przez te czterdzieści lat na pustyni.* Jakie znaczenie dla Narodu Wybranego miało przejście przez pustynię?

.....

.....

.....

2. Pustynia w życiu Izraela była bardzo bolesnym doświadczeniem. Czego miał się nauczyć Naród Wybrany, ten który był najmniejszym z pośród innych narodów? (w. 17-18)

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Czy rozumiesz sens przeżytej drogi, bolesnych doświadczeń, spotkań z konkretnymi ludźmi w twoim życiu?

.....

.....

.....

2. Czy w sytuacjach powodzenia i sytości nie zapominasz o Bogu, który udzielał ci siły do zdobycia owego bogactwa?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś cenił i Boże zrozumienie, i Boże prowadzenie?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Pwt 9, 1-6.

Czy rozumiecie co jest waszym przejściem przez Jordan?

Szósty dzień METODY WYCHOWAWCZE BOGA – UPOMNIENIE I KARA

Na początku Bóg stworzył człowieka, aby go obsypać swoimi darami. Patriarchów zaś wybrał, żeby ich zbawić. On też kształtował lud, ucząc nieoświeconych, jak mają zdążyć za Bogiem. Przygotowywał proroków, przyzwyczajając człowieka na ziemi nosić Jego Ducha i zachowywać wspólnotę z Bogiem. Dla niewidzących w Egipcie sam stał się przewodnikiem, a tym, co byli niesforni na pustyni, daje najbardziej stosowne prawo. [...] Zanim Mojżesz począł istnieć, On już był zawsze pełen wielkich dóbr, mając w sobie wszystką woń słodczy i dymy kadzidel o przeróżnych zapachach. To On wychowywał ów lud, który tak łatwo skłaniał się ku bożkom, usposabiając go przez liczne przywileje do wytrwania w służbie Bożej.

Św. Ireneusz, w: *Liturgia godzin*. 2 tydzień Wielkiego Postu, środa

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do zrozumienia i akceptacji metod wychowawczych Boga.

Wpadnijmy raczej w ręce Pana, bo wielkie jest Jego miłosierdzie, ale w ręce człowieka niech nie wpadnę!

2 Sm 24, 14

B. Studium Biblii

Przeczytaj 1 Sm 15, 1-26.

I. WIDZIEĆ

1. Panowanie Saula przez 30 lat naznaczone było wielkimi zwycięstwami. Lecz powodzenia te zgubiły pierwszego króla Izraela. Zapomniał, że to Pan Bóg go wybrał i pozwalał mu zwyciężać, stał się pyszny aż do szaleństwa. Co stało się głównym powodem odrzucenia Saula przez Boga?

.....
.....
.....

2. Opisz sposób myślenia i rozumowania Saula.

.....
.....
.....

II. OSĄDZIĆ

1. Długoletnie zwycięstwa Saula oślepiły go. Zapomniał Kto jest źródłem owych zwycięstw. W jaki sposób zachowujesz się doświadczając powodzenia, spokoju i sukcesów w swoim życiu?

.....

.....

.....

2. *Czyż miłsze są dla Pana całopalenia i ofiary krwawe od posłuszeństwa głosowi Pana?* Czy twoje myślenie pokrywa się z myśleniem Bożym i posłuszeństwem Jego głosowi?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś potrafił z wdzięcznością przyjmować trudne doświadczenia w życiu?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Hbr 12, 5-13.

Czy potraficie przyjmować Boże karcenie w duchu wdzięczności?

TYDZIEŃ II

JEZUS WYCHOWAWCĄ

Szczyt objawienia Bożego dochodzi do głosu wraz z wcieleniem Jego Syna. Przez 42 pokolenia Bóg przygotowywał Naród Wybrany do przyjęcia Mesjasza i akceptacji swoich planów. Pomimo przygotowań trwających przez tyle pokoleń Żydzi odrzucają objawiającego się Mesjasza. Inaczej Go sobie wyobrażają.

Pedagogię Jezusową można streścić w dwóch punktach.

Pierwszy krok – uznanie Mesjasza w Jezusie z Nazaretu

Pierwszy krok jest związany z doprowadzeniem uczniów do ujrzenia oczami wiary, że ten trzydziestoletni mężczyzna jest Mesjaszem. Jezus (*Jeszua*), był pracownikiem fizycznym, zwykłym cieślą, który za uchem nosił wiór – symbol swego zawodu. Pracował przy warsztacie, posługiwał się strugiem i młotem. Chadzał jeszcze dziś istniejącymi drogami. Jadł chleb i oliwki, niekiedy przysmak swego narodu – rybę. Wieczorami odpoczywał na macie z sitowia lub w hamaku ze sznurków, często upadał ze zmęczenia. Był Człowiekiem ściśle związanym ze społeczeństwem i podobnym do każdego z nas. Wypowiadał słowa niezwykłe, zdumiewające: mówił, że jest Mesjaszem, że przyszedł, aby dać świadectwo prawdzie. Ze zdumiewającą łatwością czynił cuda. Uczniowie mają już „za sobą” uczestniczenie w wielu uzdrowieniach, wskrzeszeniu córki Jaira, rozmnożeniu chleba. Wszystkie te wydarzenia mają ich przygotować do pierwszego kroku związanego z wyznaniem wiary. **Ten proces streszcza wyznanie Szymona: *Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego*²⁴.**

Drugi krok – akceptacja tajemnicy krzyża

Drugim krokiem, znacznie trudniejszym, jest zaakceptowanie śmierci Jezusa na krzyżu. W swej pedagogii staje się On od tej chwili jeszcze bardziej wymagający. W momencie, gdy Piotr próbuje strofować Jezusa za naukę o krzyżu, ten udziela mu ostrej nagany. ***Zejdź Mi z oczu, szatanie! Jesteś mi zawadą, bo myślisz nie na sposób Boży, lecz na ludzki*²⁵.** Jest to bardzo długi proces wychowawczy, praktycznie trwający do zesłania Ducha Świętego. Nadrzędnym celem życia Jezusa jest realizowanie woli swojego Ojca. Widać że jest to centrum Jego życia.

Jezus nie żyje po to, aby być chwalonym przez innych, ale żeby realizować wolę swojego Ojca.

Wychowawca, który staje się odkupicielem

Jezus jest wychowawcą, który sam daje przykład tego, czego naucza. Daje przykład ubóstwa, bo sam nie miał miejsca, gdzie mógłby skłonić głowę²⁶. Jest

²⁴ Mt 16, 16.

²⁵ Mt 16, 23.

²⁶ Por. Mt 8, 20.

także przykładem wierności swojemu posłannictwu, ale także miłości braterskiej, którą okazywał umywając swoim uczniom nogi jako Mistrz²⁷. Otóż ten wychowawczy przykład przybrał w końcu jeszcze większe rozmiary. Jezus utożsamia się z tymi, których wychowuje, biorąc na siebie ich chłostę i kary, jakie ciążyą na nich. Chciał poznać słabości człowieka i *był doświadczony we wszystkim na nasze podobieństwo, z wyjątkiem grzechu*²⁸. Z chwilą składania swojej ofiary Jezus doprowadził proces wychowywania narodu Izraelskiego do końca²⁹. Pozornie – poniósł klęskę: dokładnie zapowiedział to, co miało nastąpić, ale nie mógł sprawić sam przez się, by Jego uczniowie zrozumieli Go w pełni. Trzeba żeby odszedł, ustępując miejsca Duchowi Świętemu³⁰.

Duch Święty – Wychowawca

Wychowawcze dzieło Boga doprowadza do ostatecznego dopełnienia Duch – Pocieszyciel. Prawo przestało już być naszym pedagogiem³¹.

Tymczasem proces wychowania będzie miał aż do końca świata charakter upomnienia ukazany już w Starym Testamencie. List do Hebrajczyków przypomina chrześcijanom: *Jak z dziećmi obchodzi się z wami Bóg. Jakiż to bowiem syn, którego by ojciec nie karcił? Jeśli jesteście bez karania, którego uczestnikami stali się wszyscy, nie jesteście synami, ale nieprawymi dziećmi*³². Jeżeli więc jesteśmy letni, należy się spodziewać, że spotka nas nagana³³. Tego rodzaju sądy Boże, nie zabijając, chronią przed potępieniem i za cenę pewnego cierpienia dają radość³⁴.

---

²⁷ Por. J 13, 14n.

²⁸ Hbr 4, 15.

²⁹ X. Leon-Dufour (red.), *Słownik Teologii Biblijnej*, hasło: wychowanie, s. 1088-1089.

³⁰ Por. J 17, 7n.

³¹ Por. Ga 3, 19; 4, 2.

³² Hbr 12, 7n.

³³ Por. Ap 3, 19.

³⁴ Por. 1 Kor 11, 32 i Hbr 12, 11.

Pierwszy dzień WYZNANIE „TY JESTEŚ MESJASZ” – PIERWSZY KROK

Do Jezusa nie można dotrzeć inaczej jak tylko przez wiarę, pokonując drogę, której etapy zdaje się wskazywać sama Ewangelia w znanym opisie rozmowy, do jakiej doszło w Cezarei Filipowej (por. Mt 16, 13-20). [...] Tylko wiara, jaką wyznaje Piotr, a wraz z nim Kościół wszystkich czasów, trafia odpowiedzią w sedno prawdy, przenikając do głębi tajemnicy: „Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego” (Mt 16, 16).

Jan Paweł II, *Novo millennio ineunte*, nr 19

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do przyjęcia Jezusa jako Mesjasza, zwłaszcza w tych dziedzinach życia, które są naznaczone paraliżującym lękiem.

Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego.

Mt 16, 16

B. Studium Biblii

W jaki sposób Piotr doszedł do tej wiary? I czego żąda się od nas, jeśli chcemy z coraz większym przekonaniem iść jego śladami? Mateusz udziela nam cennej wskazówki w słowach, którymi Jezus odpowiada na wyznanie Piotra: „nie objawiły ci tego ciało i krew, lecz Ojciec mój, który jest w niebie” (16, 17). Wyrażenie „ciało i krew” oznacza człowieka i zwyczajną drogę poznania. W odniesieniu do Jezusa ta zwyczajna droga nie wystarcza. [...] Do pełnej kontemplacji oblicza Pańskiego nie możemy dojść o własnych siłach, ale jedynie poddając się prowadzeniu łaski.

Jan Paweł II, *Novo millennio ineunte*, nr 19

Przeczytaj Mt 16, 13-20.

I. WIDZIEĆ

1. Uczniowie mają już „za sobą” uczestniczenie w wielu uzdrowieniach, wskrzeszeniu córki Jaira, rozmnożeniu chleba. Wszystkie te wydarzenia mają ich przygotować do pierwszego kroku w przyjmowaniu Jezusa. W jaki sposób Szymon odpowiada na pytanie Jezusa? Co Jezus mówi o jego wyznaniu?

2. Za kogo ludzie uważają Syna Człowieczego? Z jakimi postaciami biblijnymi kojarzy się Jezus swoim rodakom?

II. OSĄDZIĆ

1. Jezus przygotowuje stopniowo swoich uczniów do przyjęcia myślenia Bożego na temat Jego osoby i misji. Czy dajesz Jezusowi czas na wdrażanie myślenia Bożego w twoim życiu? Czy akceptujesz czas i przemijanie w swoim życiu?

.....

.....

.....

2. Szymon głęboko w sercu zrozumiał, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Boga żywego. Czy doświadczasz w swoim życiu Boga żywego?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś pragnął głębokiego spotkania z Bogiem żywym. I abyś przyjął Jego plany wobec twojego życia (abyś się ich nie bał)?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się J 11, 18-27.

Marta jest kobietą szukającą i zadającą pytania. Czy w waszych poszukiwaniach i pytaniach wobec Jezusa potraficie za Martą wyznać: *Tak, Panie! Ja mocno wierzę, żeś Ty jest Mesjasz, Syn Boży, który miał przyjść na świat.*

Te karcące słowa Mistrza można rozumieć jakby dalekie echo owego kuszenia na pustyni, jakie Jezus dopuścił u początku swej mesjańskiej działalności (por. Łk 4, 1-13), gdy szatan chciał sprowadzić Go z tej drogi, na jaką wstępował, pragnąc do końca wypełnić wolę Ojca. Apostołowie, w szczególności Piotr, dali wyraz swej wiary w mesjańskie posłannictwo Jezusa: „Ty jesteś Mesjasz”. Jednakże posłannictwo owo pojmowali czysto po ludzku, nie chcieli nawet w myśli dopuścić, żeby Mesjasz mógł cierpieć i ponieść śmierć haniebną.

Jan Paweł II, *Katechezy. Jezus Chrystus*, nr 20.10

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do przyjęcia i akceptacji krzyża w twoim życiu.

Jeżeli ziarno pszenicy spadnie w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli obumrze, przynosi plon obfity.

J 12, 24

B. Studium Biblii

Przeczytaj Mt 16, 13-23.

I. WIDZIEĆ

1. Jezus afirmuje Piotra, chwali go, ukazuje dzieło Ojca w jego życiu. Nadzłym jednak celem życia Jezusa jest realizowanie woli Ojca, widać że jest to dla Niego punkt odniesienia. Jezus nie żyje po to, aby być chwalonym przez innych. W jaki sposób Chrystus objawia uczniom wolę swojego Ojca?

.....

.....

.....

2. W jaki sposób reaguje Szymon Piotr na usłyszaną tajemnicę związaną z krzyżem?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Co jest dla ciebie takim punktem odniesienia (święty spokój, brak problemów, realizowanie woli Bożej, jak najmniej się napracować) w twoim życiu, aby nie być zdanym na zadowolenie lub niezadowolenie innych?

.....

.....

.....

2. Przyjęcie krzyża w życiu chrześcijanina nie jest czymś naturalnym, widać to po reakcji Piotra. Natura wzbrania się przed cierpieniem i śmiercią. W jaki sposób przyjmujesz cierpienie i trudy w swoim życiu?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś przyjmował krzyż jako konieczny element oczyszczenia serca?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Łk 9, 23-27.

Co dla was małżonków jest krzyżem? Jaka jest postawa wobec tego krzyża (narzekanie czy błogosławienie)?

Trzeci dzień**WYCHOWAWCA DAJĄCY PRZYKŁAD**

Uczestniczyć w posłannictwie królewskim Chrystusa, to znaczy odnajdywać w sobie i w drugich tę szczególną godność Bożego powołania, którą można określić jako „królewskość”. Godność ta wyraża się w gotowości służenia na wzór Chrystusa, który nie przyszedł, aby Jemu służyło, ale by On służył. Jeśli zaś w świetle tej Chrystusowej postawy prawdziwie „panować” można tylko służąc – to równocześnie „służenie” domaga się tej duchowej dojrzałości, którą należy określić właśnie jako „panowanie”. Aby umiejętnie i skutecznie służyć drugim, trzeba umieć panować nad samym sobą, trzeba posiadać cnoty, które te panowanie umożliwiają.

Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, nr 21

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do postawy służby, aby być pomocą i wsparciem dla innych.

Dałem wam bowiem przykład, abyście i wy czynili, jak Ja wam uczyniłem.

J 13, 15

B. Studium Biblii

Przeczytaj J 13, 1-16.

I. WIDZIEĆ

1. Umycie nóg w kulturze semickiej wykonywane była na ogół przez niewolników. Czynność wykonywana przez Mistrza trudna była do przyjęcia dla ówczesnego Żyda. Jak tłumaczy ową czynność sam Jezus?

.....

.....

.....

2. Szymon Piotr nie rozumie wykonywanej czynności przez Jezusa, ale na słowo Nauczyciela pozwala umyć sobie nogi. Co było decydującym momentem zmiany w myśleniu Piotra?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Każdy człowiek żyjący w określonej epoce jest dzieckiem tej epoki. Przejmuje jej myślenie i wartości. Co w twoim myśleniu jest trudne do przyjęcia, gdy przyglądasz się życiu i nauczaniu Jezusa?

2. Jezus spełniając czynność niewolnika, zmienia sposób postrzegania wykonywanej pracy. Ukazuje, że miłość nadaje sens najprostszym czynnościom. W jaki sposób miłość przenika twoje działanie? Czy miłość nadaje sens najprostszym czynnościom, które wykonujesz?

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś coraz głębiej naśladował postawę Jezusa?

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Łk 9, 46-48.

Kto bowiem jest najmniejszy wśród was wszystkich, ten jest wielki. Na ile realizujecie w małżeństwie tę zasadę?

Odkupienie świata – owa wstrząsająca tajemnica miłości, w której niejako na nowo „powtarza się” tajemnica stworzenia – jest w swoim najgłębszym rdzeniu „usprawiedliwieniem” człowieka w jednym ludzkim Sercu: w Sercu Jednorodzonego Syna, ażeby mogło ono stawać się sprawiedliwością serc tylu ludzi, w tym Przedwiecznym Jednorodzonym Synu przybranych odwiecznie za synów i wezwanych do Łaski, wezwanych do Miłości. Krzyż na Kalwarii, poprzez który Jezus Chrystus – Człowiek, Syn Maryi Dziewicy, przybrany Syn Józefa z Nazaretu – „odchodzi” z tego świata, jest równocześnie nowym otwarciem odwiecznego Ojcostwa Boga, który w Nim na nowo przybliżył się do ludzkości, do każdego człowieka, obdarzając go tym trzykroć Świętym „Duchem Prawdy”.

Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, nr 9

A. Modlitwa poranna

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do przyjęcia, że Jezus jest Wychowawcą, który oddaje życie za twoje powodzenie rozumiane jako zbawienie.

Gdy jednak wiara nadeszła, już nie jesteśmy poddani wychowawcy. Wszyscy bowiem dzięki tej wierze jesteście synami Bożymi – w Chrystusie Jezusie.

Ga 3, 25-26

B. Studium Biblii

Przeczytaj Rz 5, 5-11.

I. WIDZIEĆ

1. Paweł apostoł tajemnicę odkupienia przez krzyż ukazuje w perspektywie Ducha Świętego. Jaką rolę spełnia Duch Święty w tajemnicy krzyża?

.....

.....

.....

2. Jezus-Wychowawca oddaje życie, aby człowiek przyjął miłość samego Boga i potrafił odpowiadać na nią. Jak Paweł określa kondycję człowieka w Liście do Rzymian?

.....

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. Apostoł narodów ukazuje Ducha Świętego, który wskazuje na krzyż i otwiera uszy chrześcijan, by usłyszeli o Bożej miłości. Czy potrafisz przyjmować krzyż Jezusa i równocześnie przyjmować swój własny krzyż? Czy wzywasz Ducha Świętego, który uzdalnia do przyjmowania krzyża (woli Bożej) w twoim życiu?

.....

.....

2. Czy doświadczasz i równocześnie akceptujesz swoje granice związane z bezsilnością i własną grzesznością? Z czym masz problemy? Nazwij je.

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, abyś wzywał Ducha Świętego i zapraszał Go w swoje ograniczenia i grzeszność?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Rz 6, 3-5.

Czy jako małżeństwo doświadczacie zanurzania w śmierć Jezusa, ale także Jego zmartwychwstania? Z czym macie problemy?

Piąty dzień DUCH ŚWIĘTY – WYCHOWAWCA WE WNĘTRZU CZŁOWIEKA

I przejawiają się w ludziach moce Ducha, dary Ducha, owoce Ducha Świętego. A Kościół naszej epoki z jeszcze większą się zda żarliwością, ze świętą natarczywością, powtarza: „Veni, Sancte Spiritus!” Przyjdź! Przybądź! „Obmyj, co nieświęte! Oschłym wlej zachętę! Ulecz serca ranę. Nagnij, co jest harde! Rozgrzej serca twarde! Prowadź zabłąkane!” To wołanie do Ducha – i o Ducha – jest odpowiedzią na wszystkie „materializmy” naszej epoki. One bowiem rodzą wieloraki niedosyt w sercu człowieka.

Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, nr 18

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do usilnego wołania o życie.

Duch przenika wszystko, nawet głębokości Boga samego.

1 Kor 2, 10b

B. Studium Biblii

To wołanie do Ducha – i o Ducha – nie jest niczym innym, jak wciąż aktualizującym się wchodzeniem w pełny wymiar Tajemnicy Odkupienia, w której Chrystus, zjednoczony z Ojcem i z każdym człowiekiem, nieustannie udziela nam tego Ducha, który daje nam świadomość synostwa Bożego i kieruje nas ku Ojcu. I dlatego Kościół naszej epoki – epoki szczególnie głodnej Ducha, bo głodnej sprawiedliwości, pokoju, miłości, dobroci, męstwa, odpowiedzialności, godności człowieka – w sposób szczególny musi się zespolic wokół tej Tajemnicy, odnajdując w niej najpotrzebniejsze światła i moce dla swojego własnego posłannictwa.

Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, nr 18

Przeczytaj J 16, 7-15.

I. WIDZIEĆ

1. Misja Jezusa na ziemi ma również swój koniec. Jak rozumie Jezus wypowiedziane do uczniów zdanie: *pożyteczne jest dla was moje odejście?*

2. Duch Święty jest dawcą nawrócenia i przekonuje o grzechu. W jaki sposób dokonuje się owo wychowywanie człowieka rozumiane jako nawrócenie?

II. OSĄDZIĆ

1. Jezus umarł i zmartwychwstał po to, abyśmy otrzymali Ducha Świętego. Nie można być chrześcijaninem (prowadzonym i wychowywanym) bez obecności i działania Ducha Świętego w naszym życiu. Kim jest dla ciebie Duch Święty? Czy zapraszasz Go każdego dnia do swojego życia?

.....

.....

2. Duch Święty, który jest z Boga, demaskuje w naszym życiu myślenie świata i wartości, które przyjmuje świat. Jakie myślenie świata w ostatnim okresie ukazywał Duch Święty w twoim życiu? Jakie podjąłeś działania, aby współpracować i odpowiadać na wezwanie Boga?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim sercu, abyś owocniej współpracował z Duchem Świętym?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się Rz 8, 26-28.

Czy zapraszacie Ducha Świętego do waszych słabości i problemów? Do czego ostatnio Go zapraszaliście?

Szósty dzień**UPOMNIENIE W WYCHOWYWANIU**

Chrześcijanin nie dbający o zbawienie bliźniego jest najbardziej nieczułym z ludzi. Nie możesz się zasłaniać ubóstwem, bo oskarży cię ta wdowa, która wrzuciła do skarboxy dwa pieniążki. A Piotr też mówił: „Nie mam srebra ani złota”; Paweł zaś był tak biedny, że często głodował i nie miał czym się pożywić. Nie możesz się powoływać na to, że nic nie znaczysz, bo oni wywodzili się z prostych ludzi i byli bez znaczenia. Także i brakiem wykształcenia nie możesz się tłumaczyć, bo oni również go nie mieli; ani brakiem zdrowia, bo i Tymoteusz był słabowity i często niedomagał. [...] Nie znieważaj Boga! Gdybyś powiedział o słońcu, że nie może świecić, to kłam mu zadajesz. A gdy mówisz, że chrześcijanin nie może być użyteczny, to znieważasz Boga i czynisz Go kłamcą. I nie wspominaj o żadnej niemożliwości! Niemożliwością właśnie jest beczynność chrześcijanina.

Św. Jan Złotousty, w: *Liturgia godzin. Teksty wspólne o świętych mężczyznach*, t. I, s. 1224- 1226

A. Modlitwa

Przyzywaj Ducha Świętego, aby uzdolnił cię do przyjmowania upomnień i korekt w twoim postępowaniu.

Trwajcież w karności! Bóg obchodzi się z wami jak z dziećmi. Jakież to bowiem syn, którego by ojciec nie karcił?

Hbr 12, 7

B. Studium Biblii

Przeczytaj Hbr 12, 5-12.

I. WIDZIEĆ

1. Do pedagogiki Bożej należy upomnienie i karcenie swoich dzieci. Jaki jest cel owego upominania i karcenia?

.....

.....

2. W starożytności nazwanie kogoś „nieprawym dzieckiem” (bękartem) było ciężką zniewagą. Nieprawne pochodzenie rzutowało na pozycje społeczną człowieka, a także na jego prawa do dziedziczenia. Ojcowie poświęcali dużo uwagi swoim dziedzicom, mało nieprawym synom. Jaka jest różnica między dziedzicami a dziećmi nieprawymi?

.....

.....

II. OSĄDZIĆ

1. W świecie greckim słowo przetłumaczone jako „karanie” było najbardziej podstawowym określeniem na „kształcenie” i zawierało w sobie naturalny sposób koncepcję moralnego pouczenia. Bóg kształtuje (wychowuje) chrześcijanina przez trudne doświadczenia. Co w twoim życiu stanowi owo trudne doświadczenie? Jak je przyjmujesz?

.....

.....

.....

2. Żydowski nauczyciele uważali, że Bóg oczyszcza swoje dzieci z grzechu przez cierpienie, które miało być prześląganiem i doprowadzić do nawrócenia. Czy wasze sytuacje trudne, bolesne, wielokrotnie graniczne są czasem oczyszczenia i w konsekwencji nawrócenia?

.....

.....

.....

III. DZIAŁAĆ

Co domaga się zmian w twoim myśleniu i sercu, aby czas kryzysów, bolesnych doświadczeń stawał się czasem upomnienia Bożego, a w konsekwencji nawrócenia?

.....

.....

.....

C. Modlitwa małżonków

Podzielcie się 1 P 1, 1-7.

W jaki sposób reagujecie na wasze trudne i bolesne doświadczenia?

